

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik daty/

Marlena Maląg

DWM.II.620.1.8.2020.JM

Sygnatariusze petycji
reprezentowani przez
Wandę Nowicką, posła na Sejm RP

W związku z petycją z 6 sierpnia br. w sprawie wdrożenia Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej przedstawiam, co następuje, w zakresie właściwości Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Obowiązujące w Polsce przepisy prawa oraz działania podejmowane w celu ich wykonania, zapewniają ochronę wszystkich osób przed wszelkimi formami przemocy, w tym przed przemocą domową. Wzmacnianie tej ochrony należy do priorytetowych zadań obecnego Rządu.

Stosowanie przemocy jest zakazane zarówno przez Konstytucję RP, jak i przez liczne przepisy krajowego prawa karnego, administracyjnego i cywilnego, a także przez umowy międzynarodowe, których stroną jest Polska, w tym również przez prawo unijne. Obowiązujące rozwiązania prawne, wdrażane programy i działania w dziedzinie zwalczania przemocy realizują nałożony przez Konstytucję RP na władze publiczne fundamentalny obowiązek poszanowania i ochrony godności człowieka oraz zagwarantowania, wywodzonych z godności człowieka, praw i wolności.

Rozwiązania prawne obowiązujące w Polsce, jak również podejmowane działania adresowane są - bez rozróżnienia - do wszystkich ofiar przemocy, co potwierdza realizację określonych w Konstytucji RP zasad: równości wobec prawa i prawa do równego traktowania przez władze publiczne, zakazu dyskryminacji w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, równości kobiet i mężczyzn w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.

Do priorytetowych działań Rządu należy zwalczanie przemocy w rodzinie, a szeroka i wieloaspektowa polityka w tym obszarze ma dwa główne kierunki:

- ochrona rodziny przed zjawiskami patologicznymi,
- ochrona osób dotkniętych przemocą i przewycięzanie skutków przemocy w rodzinie.

Zarówno zwiększanie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak i zmniejszenie skali tego zjawiska jest możliwe dzięki:

- intensyfikacji działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- zwiększaniu dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zwiększaniu skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększaniu poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy jest kompleksowa i skoordynowana pomoc ukierunkowana na przyczyny, przejawy i skutki przemocy. Całościowe podejście obejmuje postrzeganie całokształtu procesów zachodzących w rodzinie z problemem przemocy i w związku z tym ustanowienie dobrze funkcjonującego systemu interwencji, który tworzyć będą przedstawiciele władz, instytucji i specjalistów z zakresu zapobiegania i zwalczania przemocy.

Jednym z wielu aktów prawnych służących ochronie osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W ustawie zaakcentowano, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa i wolności, a państwo, budując warunki do zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie, wypełnia rolę gwaranta bezpieczeństwa obywateli. Dlatego w ustawie określono zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa gwarantuje pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a w szczególności, pomoc w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego,
- interwencji kryzysowej i wsparcia,
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną,
- zapewnienia, na żądanie osoby dotkniętej przemocą, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy, określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, koncentrują się na zwiększaniu dostępności, podnoszeniu skuteczności ochrony oraz wzmacnianiu wsparcia osób dotkniętych przemocą. Program kładzie szczególny nacisk na usystematyzowanie i rozwój sieci instytucji wspierających osoby doznające przemocy. Jednocześnie duży nacisk kładziony jest na podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy oraz zmianę postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy. Osiągnięciu zamierzonych celów służą ogólnopolskie i lokalne kampanie społeczne, dzięki którym informacja dociera do całego społeczeństwa sprawiając, że spada akceptacja zachowań przemocowych, a także zmienia się perspektywa patrzenia na problem przemocy - nie jako na indywidualną sprawę, a na zjawisko, któremu trzeba przeciwdziałać. Lokalne kampanie społeczne przyczyniają się przede wszystkim do przekazywania informacji społeczności lokalnej na temat możliwości skorzystania z pomocy w danej gminie, powiecie, województwie.

Ad. art. 15 konwencji - szkolenie specjalistów mających zawodowy kontakt z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz policjantów, przedstawicieli oświaty, przedstawicieli ochrony zdrowia, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jest jednym z priorytetowych zadań w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Szkolenia

dotyczą głównie budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w oparciu o współpracę zespołów interdyscyplinarnych oraz zagadnień takich jak: realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc, mediacja, pomoc osobom pokrzywdzonym, praca z rodziną wieloproblemową, praca z dzieckiem krzywdzonym, praca z osobami doznającymi przemocy, diagnozowanie przemocy, pogłębianie wiedzy na temat kompetencji służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”, prowadzenie dokumentacji i ochrona danych osobowych w ramach „Niebieskiej Karty”, prawne aspekty przeciwdziałania przemocy.

Zgodnie z art. 8 pkt 5 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zobowiązany jest do opracowania oraz wydania co najmniej raz na dwa lata wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obecnie realizowane wytyczne obowiązują w latach 2020-2021, a przy ich opracowaniu korzystano ze wsparcia merytorycznego Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zakres wytycznych obejmuje następujące obszary: założenia, osoby uczestniczące w szkoleniu, zawartość merytoryczna szkolenia, metody szkolenia, czas trwania szkolenia, zaliczenie szkolenia, monitoring i ewaluacja prowadzonych szkoleń, kwalifikacje realizatorów szkolenia.

Minister do spraw zabezpieczenia społecznego wydał 22 lutego 2011 r. rozporządzenie w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Zgodnie z tym rozporządzeniem oddziaływania korekcyjno-edukacyjne prowadzone są przez osoby, które: ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przygotowanie i przeprowadzanie szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem, które realizuje: Komenda Główna Policji, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Centralny Zarząd Służby Więziennej, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, organizowane jest: poradnictwo i wsparcie psychologiczne w formie: supervizji, coachingu, grup wsparcia.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co roku organizuje 130-o godzinne „Interdyscyplinarne szkolenie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (dla około 60 osób). Przeprowadzane są również krótsze szkolenia adresowane do: osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, osób pracujących w punktach konsultacyjnych dla członków rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym. PARPA - co roku - organizuje również ogólnopolską konferencję przeciw przemocy w rodzinie – tematem przewodnim jest wybrany aspekt zjawiska przemocy w rodzinie.

W podstawach programowych kształcenia dla zawodów branży pomocy społecznej przewidziano, między innymi: kształcenie w zakresie zasad postępowania w przypadku

podejrzenia występowania przemocy, w tym przemocy w rodzinie, natomiast treści nauczania dotyczą: rozpoznawania objawów u osób dotkniętych przemocą psychiczną i fizyczną, w szczególności w odniesieniu do dzieci, osób starszych i osób niepełnosprawnych, definiowania procedur postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy, wdrażania procedury w razie stwierdzenia objawów występowania przemocy.

Studenci studiów na kierunku praca socjalna: wyposażeni są w wiedzę ogólną, filozoficzną i socjologiczną pozwalającą poznać istotę ludzką i procesy społeczne, nabywają i rozwijają kompetencje i sprawności niezbędne dla realizacji zadań stawianych przed pracownikiem socjalnym w zakresie, dokonywania diagnozy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup (w tym grup ryzyka) i społeczności lokalnych, stosowania metod, technik i środków interwencji, ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów, w tym przemocy w rodzinie.

Ad. art. 20 - wsparcie osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, w przewyciężaniu skutków doznanej przemocy

Działania mające na celu zapewnienie ochrony i wsparcia osobom krzywdzonym realizowane są w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego oraz interwencji kryzysowej i wsparcia, w tym zapewnienia schronienia. Istnieje sieć placówek udzielających pomocy osobom krzywdzonym, w tym również wsparcia w formie schronienia.

Prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie jest zadaniem zleconym powiatom z zakresu administracji rządowej, a ich utrzymanie finansowane jest ze środków budżetu państwa.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne określa standardy funkcjonowania tych placówek, które obejmują:

- w zakresie interwencyjnym:
 - zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie,
 - ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
 - udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie,
 - rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką, a także udzielenie innej pomocy,
- w zakresie terapeutyczno-wspomagającym:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,
 - udzielanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego,
 - prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,

- zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego i udzielanie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej,
- udzielanie konsultacji wychowawczych,
- w zakresie potrzeb bytowych zapewnienie:
 - całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób, z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości lokalowych specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego,
 - pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie,
 - wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
 - ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
 - miejsca do prania i suszenia,
 - ogólnodostępnej kuchni,
 - wyżywienia, odzieży i obuwia,
 - środków higieny osobistej i środków czystości.

Zapewnienie miejsc w placówkach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym wszystkich samorządów lokalnych. Na poziomie gmin i powiatów funkcjonuje system wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie, który działa w oparciu o:

- punkty konsultacyjne,
- gminne bądź powiatowe ośrodki wsparcia,
- domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet ciężary czy też ośrodki interwencji kryzysowej.

W zależności od rodzaju, placówki te świadczą zarówno pomoc „ambulatoryjną” (poradnictwo specjalistyczne: prawne, medyczne, psychologiczne), pomoc grup wsparcia, pomoc grup terapeutycznych, pomoc w formie schronienia.

Do zadań własnych realizowanych przez powiat należy prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, które mają za zadanie, między innymi:

- świadczenie pomocy osobom i rodzinom, będącym w stanie kryzysu (np. przemoc w rodzinie),
- przywrócenie osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia w sytuacjach problemowych,
- zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej,
- zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego,
- zapewnienia w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy.

Ważnym elementem systemu pomocy są ośrodki wsparcia, w tym domy dla matek z małoletnimi dziećmi kobiet w ciąży. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży reguluje standardy, jakie muszą spełniać tego typu placówki. Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zapewniają całodobowy okresowy pobyt, maksymalnie do 12 miesięcy oraz:

- w zakresie interwencyjnym:
 - zapewnienie schronienia kobietom w ciąży i w okresie okołoporodowym,
 - izolowanie osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy,

- wspieranie w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej,
- zapobieganie marginalizacji społecznej,
- zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
- zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych a zwłaszcza wzorca wyuczonej bezradności,
- w zakresie potrzeb bytowych:
 - zapewnienie całodobowego okresowego pobytu dla 30 mieszkańców,
 - odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenie pobytu dziennego,
 - pokoje dla mieszkanki w ciąży,
 - ogólnodostępne łazienki oraz kuchnia,
 - pomieszczenie do prania i suszenia,
- w zakresie opiekuńczo-wspomagającym:
 - podstawową pielęgnację mieszkańca podczas choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
 - umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
 - pomoc w załatwianiu spraw osobistych,
 - środki higieny osobistej.

Szeroko rozumiana profilaktyka, w tym również specjalistyczne poradnictwo, to najważniejsze ogniwo w przeciwdziałaniu kryzysom w rodzinach.

Priorytetem przy realizacji zadania własnego powiatu - świadczenia usług specjalistycznego poradnictwa – jest dostępność działań pomocowych w tym zakresie oraz możliwość skorzystania z tego typu pomocy bezpłatnie i w najbliższym otoczeniu zamieszkania osoby, rodziny doznającej przemocy w rodzinie. Bogatą ofertę specjalistycznego poradnictwa tj. poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego, bez względu na osiągnięty dochód, proponują jednostki specjalistycznego poradnictwa. Świadczona przez nie pomoc w postaci:

- poradnictwa prawnego następuje poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów,
- poradnictwa psychologicznego następuje poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii,
- poradnictwa rodzinnego obejmującego szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, a także terapię rodzinną.

Informacje na temat liczby placówek świadczących pomoc osobom doznającym przemocy oraz zakresu udzielanej pomocy znajdują się w corocznych sprawozdaniach z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (sprawozdania dostępne są na stronie internetowej resortu www.gov.pl/rodzina).

Ad. art. 25 - pomoc dla osób dotkniętych przemocą seksualną

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz inne akty prawne zapewniają pomoc osobom dotkniętym przemocą – w tym przemocą seksualną. Ustawa przewiduje bezpłatną formę pomocy w postaci badania lekarskiego, w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie - w ślad z tą regulacją wydane zostało rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Zaświadczenie takie ma obowiązek wystawić każdy lekarz (na przykład z ośrodka nocnej pomocy lekarskiej, SOR-u lub szpitala pełniącego ostry dyżur) - lekarz nie może odmówić wystawienia takiego zaświadczenia, a jego uzyskanie jest zawsze bezpłatne - niezależnie od tego, czy osoba

pokrzywdzona uda się do ośrodka mającego podpisany kontrakt z NFZ, czy pójdzie do prywatnego gabinetu lekarskiego.

Niezasadne wydaje się tworzenie placówek dedykowanych osobom dotkniętym przemocą seksualną – korzystanie z pomocy takich ośrodków może stygmatyzować. Ponadto, ośrodki udzielające pomocy ofiarom przemocy przygotowane są do udzielania kompleksowej pomocy osobom dotkniętym pomocy, w tym przemocą seksualną. Jednym z wielu miejsc, jakie zapewniają wielospecjalistyczne wsparcie są specjalistyczne ośrodki wsparcia. Interdyscyplinarność w pracy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie lub będących świadkami przemocy w rodzinie pozwala nie tylko na profesjonalne zdiagnozowanie obszarów wymagających wsparcia, ale przede wszystkim na zapewnienie kompleksowej i profesjonalnej pomocy uwzględniającej wszystkie obszary życia osoby pokrzywdzonej.

Ad. art. 26 - wsparcie dzieci będących świadkami wszystkich form przemocy

Bezpieczeństwo i ochrona dzieci przed krzywdzeniem jest jednym z priorytetowych działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania różnym formom przemocy w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa działania, adresowane między innymi do dzieci, polegające na:

- zapewnianiu pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego, interwencji kryzysowej i wsparcia,
- udzielaniu bezpłatnej pomocy w postaci bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zakazie kontaktowania się sprawcy przemocy z ofiarą oraz nakazaniu opuszczenia przez sprawcę lokalu mieszkalnego bez względu na fakt czy jest on jego właścicielem czy nie,
- zapewnianiu możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego określającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy,
- zapewnianiu objęcia pomocą w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w związku prowadzoną procedurą „Niebiskie Karty”,

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej - decyzję o odebraniu dziecka z rodziny pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką i ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny.

Działania na rzecz wsparcia dzieci ofiar przemocy, świadków przemocy lub ofiar zaniedbania realizowane są głównie przez specjalistyczne ośrodki wsparcia. Najważniejsze zadania realizowane przez ośrodki to pomoc w zakresie interwencyjnym, pomoc w zakresie terapeutyczno-wspomagającym oraz pomoc w zakresie potrzeb bytowych. Standardy podstawowych usług świadczonych przez te ośrodki określone są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ośrodku realizuje specjalistyczna kadra, między innymi: pedagodzy, psychologowie, prawnicy, pracownicy socjalni, terapeuci, lekarze, pielęgniarki, ratownicy medyczni. Bardzo często pracownicy ośrodków mają dodatkowe kwalifikacje, na przykład certyfikaty w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, certyfikaty superwizorów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ukończone studium psychoterapii, certyfikaty psychoterapii uzależnień, certyfikaty Treningu

Zastępowania Agresji TZA, studia podyplomowe w dziedzinie pomocy społecznej, seksuologii, uprawnienia z zakresu systemowej terapii rodzin, w zakresie mediacji rodzinnych, pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, z zakresu terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, specjalizację I i II stopnia z organizacji pomocy społecznej oraz specjalistyczne szkolenia.

Pomoc na rzecz dzieci w formie wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej udzielana jest w ramach usług w zakresie terapeutyczno-wspomagającym. W tym samym zakresie przeprowadzana jest ocena sytuacji dzieci, na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego w rodzinie – zgodnie z art. 107 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia w zakresie interwencyjnym obejmuje zapewnienie schronienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz pozostającym pod jego opieką dzieciom, bez skierowania, bez względu na dochód, do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

W celu dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym dzieci, specjalistyczny ośrodek wsparcia współpracuje z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, między innymi z:

- funkcjonariuszami Policji, prokuratorami, sądami, kuratorami, na etapie postępowania przygotowawczego i wykonawczego,
- zespołem interdyscyplinarnym i/lub grupą roboczą, w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w związku z problemem uzależnienia od alkoholu,
- ośrodkiem pomocy społecznej, w sprawach dotyczących świadczeń, pomocy asystenta rodziny, pomocy socjalnej,
- służbą zdrowia, w sprawach związanych z uzyskaniem zaświadczenia lekarskiego, koniecznością leczenia,
- organizacjami pozarządowymi prowadzącymi tematyczne strony internetowe, prowadzącymi programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne,
- przedstawicielami oświaty – np. w sprawach dzieci – w tym również dotkniętych przemocą w rodzinie lub będących świadkami przemocy.

Marlena Małąg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/